

<http://www.cgtcatalunya.cat/spip.php?article9415>

**Jordi Peix (Fundació Banc
d'Aliments de Barcelona): "La**

**fam no fa vacances. El
malbaratament alimentari és**

stre: a Catalunya

**les 250.000 tones
anuals"**

- Serveis Socials i Sindicals - Tercer Sector i ONG's -

Copyright © CGTCatalunya.cat - Tous droits réservés

Un de cada cinc catalans viu amb menys de 460 euros al mes. Gairebé 2 milions de llars a tot Espanya tenen tots els seus membres en atur. Un de cada quatre nens és pobre. Més de sis milions de persones es troben sense feina.

El fundador i vicepresident de la Fundació Banc dels Aliments de Barcelona, Jordi Peix, explica la feina d'una entitat que proporciona ajuda a persones i famílies sense recursos i que lluita contra el malbaratament alimentari.

- Com sorgeix la idea de crear el Banc dels Aliments de Barcelona?

El Banc dels Aliments apareix a mitjans dels anys vuitanta, era també un moment de crisi econòmica, potser no tan forta i llarga com l'actual. El model el vam conèixer al Saló Internacional de París de 1986, on vaig ser com a director general de producció d'indústries alimentàries de la Generalitat de Catalunya. Allà em vaig trobar l'estand de la Federació Europea de Bancs d'Aliments, que agrupava 14 bancs d'aliments de França i un de Bèlgica. Es dedicaven a recollir el que les empreses ja no podien aprofitar, és un servei que fas a les indústries ja que recullen aquells productes que són consumibles però ja no són comercialitzables. Havia llegit el *Llibre negre de la fam*, de Josué de Castro, es referia al Tercer Món, però la gana també es troba aquí, així que vam decidir crear un Banc a Barcelona, aprofitant també el teixit industrial del país i que a Catalunya es troba el clúster alimentari més important d'Europa.

- Com nota al Banc dels Aliments l'impacte de la crisi?

El Banc canvia cada dia, hem tingut refundacions constants des del seu inici per poder adaptar-nos als diferents moments, com la crisi dels 80, lligada a la reconversió industrial, i a l'entrada a Europa. La primera gran crisi que ens va tocar patir va ser la de 1993, la crisi postolímpica. Una crisi que va durar uns 2 o 3 anys, però ja estàvem a Europa i la indústria alimentària comença a prendre consciència de la situació. Entre 2008 i 2009, en només un any, el nombre de sol·licitants d'ajuda a les entitats benèfiques que reben aliments del Banc dels Aliments es va duplicar. És una cosa que no havia passat mai.

Actualment, hi ha uns 140.000 beneficiaris. El barraquisme ha tornat a Barcelona. La crisi econòmica en què ens trobem ha superat el model de suport als més necessitats, el 2009 ja no donàvem abast a totes les peticions que arribaven i vam decidir crear el Gran recapte, apel·lant a tota la societat a lluitar contra la fam, aquí i ara. Cada any hi ha noves entitats que demanen ser reconegudes pel Banc i creix el nombre de beneficiaris.

- Hi ha algun col·lectiu en concret que es vegi més afectat que altres?

Aquesta crisi afecta tant als treballadors assalariats com als autònoms, no discrimina ningú. Potser es podria dir que els més afectats són els treballadors poc qualificats, sobretot joves. Els que troben feina són els que estan disposats a treballar en qualsevol lloc. Els nens representen un dels col·lectius als quals cal prestar més atenció. A més està la pobresa estructural, amb gent colpejada pels anomenats accidents de la vida, vídues sense recursos, etc.

A aquests drames ocults, se suma la conjuntura general. Fa més de 100 anys que no es veia una crisi d'aquest tipus. Crec que la pobresa estructural creix simplement perquè hi ha més gent. No crec que hi hagi uns col·lectius més afectats que altres, en aquest sentit, la immigració la tenim ratllada, qui és català? El que viu i treballa a Catalunya.

- Aquest augment de la demanda d'ajut és la constatació del fracàs d'un sistema? La societat civil està substituïnt a l'Estat en les polítiques socials?

El Banc no entra a valorar qüestions polítiques, en democràcia els problemes els resol la societat. No fem política, no és la nostra intenció, ni mai ho ha estat. En democràcia, on no arriba l'Estat ha d'arribar la societat. Només distribuïm aliments a entitats benèfiques. Però també és cert que estem a la Mediterrània, és una societat que segueix mantenint els vincles familiars, de barri, de poble. Ens ajudem els uns als altres, jo, per exemple, tinc un fill a l'atur, no passa res per això, és un problema proper, i es pal·lia amb l'ajuda i la solidaritat. Però si crec que les polítiques socials s'han d'adaptar a aquests nous aspectes de la pobresa.

- Un dels eixos d'actuació del Banc és la lluita contra el malbaratament alimentari. Com es porta a terme aquesta tasca? Com es recuperen els aliments consumibles però no comercialitzables de la indústria alimentària?

El malbaratament alimentari és un desastre, a Catalunya arriba a les 250.000 tones anuals. Per això, com diu la nostra carta fundacional lluitem contra aquest, i actuem en tots els esglaons: l'agricultura, la ramaderia, les indústries alimentàries, comerços i supermercats, i cada vegada més, les plataformes logístiques. La recollida d'aliments es fa de forma conjunta amb les entitats benèfiques, fomentant així la creació d'una xarxa solidària de barri que permet actuar directament, ja que cada mercat, cada barri, té els seus propis pobres. Les botigues, els mercats, ja tenen els seus pobres, ja hi ha una xarxa solidària, com les que tenen els immigrants, es tracta d'unir aquestes xarxes en altres.

Pel que fa a la recuperació dels aliments, realitzem un servei a les empreses. Una vegada vam fer un curs per als alts directius d'una multinacional nord-americana, un curs que van demanar fer ells, volien veure com gestionàvem el repartiment. El primer dia que van venir, es van posar les samarretes i a la cadena a treballar. Mai havien tocat tants aliments. Van provar un, i em van dir: "Aquest producte és bo." "Doncs, és seu, ho fan vostès". Van preguntar quan ho rebutjava el supermercat, uns 3 o 4 mesos abans, en el cas de les xocolates. Això, com els vam dir, vol dir que han tirat a les escombraries una bona quantitat de diners, tant en la comercialització com en l'emmagatzematge. Aquests productes ens els donen i així estalvien diners. Destruir aliments és moltes vegades més car que produir-los. Així que em van trucar de la seu central europea, a Luxemburg, preguntant si és que teníem alguna cosa contra ells. No, és evident, només li estem dient formes de guanyar diners. Ajudem a les empreses a rendibilitzar els processos. En aquest sentit, hem creat un servei, i tractem a les empreses com a clients.

- La societat és més conscient que la fam és també un problema a Occident? Han augmentat les donacions?

El volum de donacions ha augmentat, si. Les empreses responen també perquè, entre altres coses, ha baixat el consum alimentari un 12% en els dos últims anys. El malbaratament també ha disminuït a les llars. Però Catalunya ha demostrat històricament que és un país solidari. D'aquí, la repercussió que tenen les campanyes com el Gran recapte. L'èxit correspon a la responsabilitat ciutadana. En l'últim Gran recapte, 500.000 famílies es van mobilitzar per donar aliments. A Barcelona, hem passat en 25 anys de 20-331 entitats benèfiques, al Banc, per exemple, amb prou feines hi ha set treballadors fixos i més de 200 voluntaris. És a ells a qui cal felicitar.

No es pot oblidar tampoc les aportacions que fan empreses, treballadors, d'associacions, d'escoles i donacions anònimes, així tenim el programa de microdonacions anomenat "minves", el que sobra en una casa, en un negoci, és recollida per l'entitat. Les iniciatives són variades i imaginatives, com s'ha demostrat fa poc a Sant Andreu, on la xarxa de barri recollir 25,8 tones d'aliments amb la representació d'obres de teatre. També la campanya a les escoles, que dura ja quinze anys, i que motiva els nens a treballar com a voluntaris en la nostra fundació. La xarxa solidària va arribar a 13.000 voluntaris en l'últim Gran recapte. Pel que fa als supermercats, ha costat molt, però ja estan gairebé tots, uns 500 establiments. Els productes que rebutgen no sol arribar a l'1%, un 0,5% ja sol ser motiu de queixa per part de la direcció.

- Com s'assegura la qualitat dels aliments que distribueix el Banc? ¿De quina manera es reparteix l'ajuda?

Tots els aliments passen per un control de qualitat. El Banc té un departament de Qualitat que treballa per controlar i garantir la qualitat dels productes distribuïts, especialment aquells en què s'ha de mantenir la cadena de fred. Per repartir els aliments, cada entitat benèfica té els seus propis llistats, coneix les necessitats de les persones a les que s'ajuda, i el Banc realitza un seguiment de control. Els beneficiaris de l'ajuda són derivats a les entitats benèfiques pels serveis socials municipals. Tots els aliments es valoren des del punt de vista econòmic i nutricional, repartim productes per valor de 13 milions d'euros l'any.

La qüestió de l'alimentació és molt conjuntural. L'empresa té els seus estocs, però mai sap com va a respondre al mercat. Gestionem aliments, no els comprem. Així que, durant la primavera, sol haver més brous, a l'estiu, més fruita, a la tardor, suc i gaspatxos. Vivim de les indústries, del màrqueting social, dels agricultors. D'aquesta manera, i amb la col·laboració empresarial podem fer 500 tones de suc, amb un contingut del 100% quan els suc comercialitzats acostumen a tenir un 45%. Per als pobres el millor.

- Diversos ajuntaments, tant a Catalunya com a la resta d'Espanya, han anunciat plans per lluitar contra la desnutrició infantil durant l'estiu. En quina mesura col·labora el Banc amb aquestes iniciatives?

La fam no es pren vacances. Col·laborem amb aquests programes, perquè les entitats a les que distribuïm aliments col·laboren en aquests programes contra la malnutrició infantil, o en altres, on amb una sèrie de punts es recull el menjar. Estem fomentant les xarxes solidàries de barri. A cada barri tenen els seus propis pobres, i són les entitats que estan sobre el terreny les que coneixen millor que ningú la situació. Intentem que les entitats s'agrupin, és una mesura per rendibilitzar l'esforç. Les entitats vénen a buscar els paquets d'ajuda aquí, i després poden centralitzar els seus magatzems o realitzar el transport conjunt de les donacions. Això sí, has de saber que dones a cada entitat.

FONT: PUBLICO.ES